

Inventarisatie van Bosrietzangers in het Broek en de Klotputten 1987-2002

HENK MUNSTERS

Inleiding

De Bosrietzanger is een soort die in de Kempen niet al te talrijk voorkomt. Volgens de nieuwe broedvogelatlas van Sovon (SOVON 2002) is de Kempen een van de gebieden in Nederland met de grootste achteruitgang van deze soort. Ook op de kaart met de relatieve dichtheden is het in de Kempen behoorlijk leeg. Waarschijnlijk komt dit door gebrek aan geschikt broedhabitat, zoals kruidenrijke ruigten met brandnetel, koninginnekruid en harig wilgeroosje, liefst nog afgewisseld met wat struiken.

Het gebied

In de Klotputten en het Broek tegen de Dommel bij Hanevoet, Eindhoven komt al jaren een flinke populatie Bosrietzangers voor. De ruigte in de jonge aanplant tegen de Dommel vormt al een hele tijd een geschikt leefgebied voor deze vogelsoort.

De soort is hier wel afhankelijk van een vroeg stadium in de successie. Zo gauw de aanplant te hoog wordt, verdwijnen de Bosrietzangers. Zo is een groot stuk bij de Klotputten ongeschikt geworden door de beplanting met populieren, die pijlsnel omhoog schieten. Als er door een storm open plekken ontstaan, worden die onmiddellijk weer door de Bosrietzangers bezet.

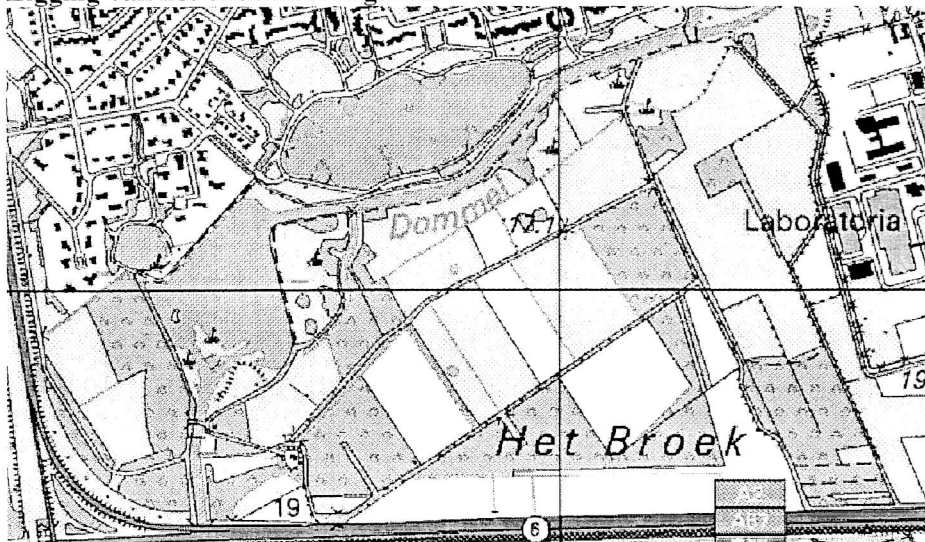
In 1998 is begonnen met het inrichten van nieuwe stukjes natuurgebied, waardoor in het oosten tegen het Nat. Lab. weer geschikte broedgebiedjes zijn ontstaan, voor zolang het duurt. In de Binckhorst en de kleine visvijver zijn de Bosrietzangers na 2000 verdwenen, mogelijk door teveel geluidsoverlast. De nieuwe aanplant van na 2000 levert weer even een goed bosrietzangergebied op.

Methode

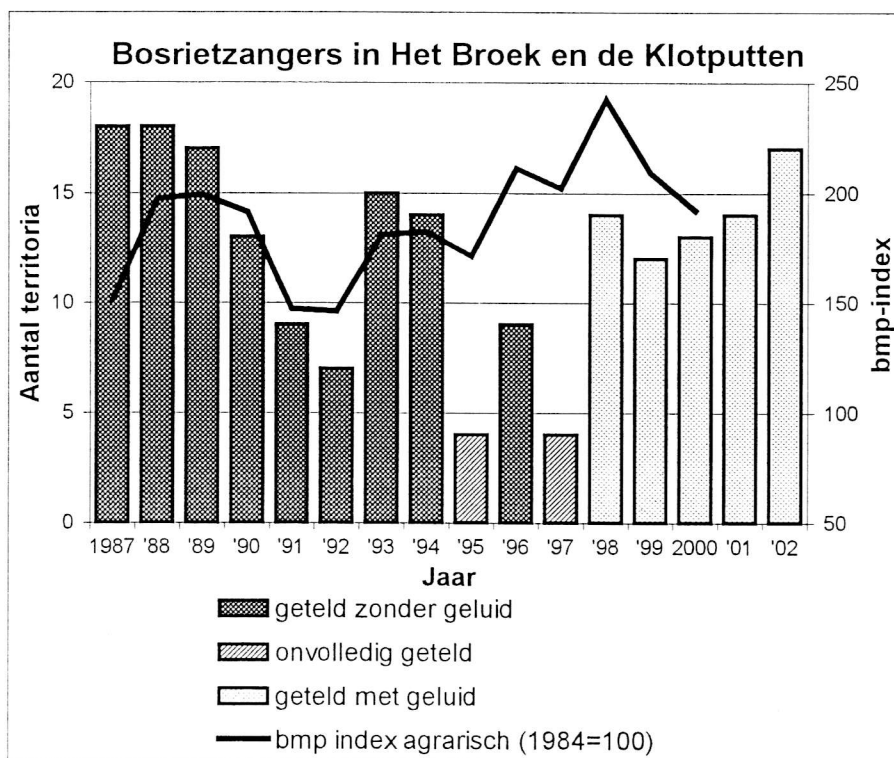
Al gedurende vijftien jaar heb ik deze populatie gevolgd. (Munsters 1987, Munsters en Veenhuizen 1994) Daarom nu weer eens een overzicht.

Het gebied werd jaarlijks enkele keren te voet bezocht in de maanden mei en juni. In 1995 en 1997 was de telling niet volledig. Vanaf 1998 heb ik met geluidnabootsing via een cassette-recorder geteld. Dit levert iets hogere aantallen op. Te lang draaien met de recorder is af te raden omdat dan alle vogels uit het gebied naar de geluidsbron komen.

Ligging van het onderzochte gebied

Figuur 1: Overzicht van de jaarlijks getelde territoria van de Bosrietzanger in Het Broek en de Klotputten bij Hanevoet. Ter vergelijking is de lijn van de bmp-index voor agrarisch gebied toegevoegd.

Resultaten en discussie

In figuur 1 is het resultaat weergegeven van de periode sinds 1987. In de loop der jaren is de stand van de Bosrietzanger redelijk constant gebleven rond de 15 paar, al zit er in het midden van de telperiode een dal.. De landelijke BMP-index loopt ook nog aardig parallel, zeker in de eerste jaren. Waar de afwijking groter wordt ligt dat waarschijnlijk aan plaatselijke omstandigheden.

Als de hoeveelheid geschikt biotoop toeneemt zal de populatie in het studiegebied kleiner worden ondanks een minder goede stand van de landelijke populatie. Dat lijkt bijvoorbeeld te spelen na 1999. Er is toen weer meer geschikt leefgebied ontstaan in het oostelijk deel, tegen het Nat. Lab., en de stand nam toe. Op landelijke schaal nam de stand echter af volgens de Bmp-index.

Het blijkt dat de soort sterk reageert op een aanbod van geschikt leefgebied. Zolang dit in de Klotputten en Het Broek aanwezig blijft, zullen de Bosrietzangers terugblijven keren naar dit broedgebied.

Literatuur:

Munsters, H., en W. Veenhuizen, 1994: Broedvogels van het Broek bij Hanevoet in Eindhoven. Blauwe Klauwier 20(4): 2-3.

Munsters, H., 1987: Onbekende gebieden. Blauwe Klauwier 13(1):22.

Sovon Vogelonderzoek Nederland, 2002: Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000, KNNV/EIS-Nederland, Leiden.